

Vattentjänstplan

Bilaga 4 – Undersökning om betydande miljöpåverkan

Undersökning om betydande miljöpåverkan

Enligt 6 kap. 5 § miljöbalken ska kommunen göra en undersökning av miljöeffekter när ett program eller en plan som krävs i lag eller författning upprättas eller ändras, för att avgöra om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan. Om planen bedöms medföra betydande miljöpåverkan ska en strategisk miljöbedömning genomföras och en miljökonsekvensbeskrivning upprättas enligt 6 kap. 3§ miljöbalken.

Första steget i undersökningen är att identifiera omständigheter som talar för eller emot en betydande miljöpåverkan. Checklistan som följer är ett stöd för att identifiera och värdera olika omständigheter. Checklistan är utformad efter 5 § Miljöbedömningsförordningen (MBF) (2017:966).

Nästa steg är att genomföra ett undersökningssamråd med länsstyrelsen och andra kommuner som på grund av sitt särskilda miljöansvar kan antas bli berörda av planen. Syftet med undersökningssamrådet är att det ska bidra med information till kommunens bedömning om planens genomförande kan antas medföra en betydande miljöpåverkan. Om kommunen kommer fram till att genomförandet av planen kan antas medföra en betydande miljöpåverkan redan innan undersökningssamrådet behöver det inte genomföras.

Efter att undersökningen har genomförts ska kommunen ta ställning till om genomförandet av planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan eller inte.

Information om planen

Planens syfte:

Syftet med planen är att uppfylla de krav som ställs i 6 a och b § lag om allmänna vattentjänster (LAV) som villkorar att kommunen ska ta fram en vattentjänstplan som ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses.

Vattentjänstplanen ska också innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA- anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Planen syftar också till att skapa en hållbar och robust VA-försörjning i Åre kommun över en längre tid.

Allmän beskrivning:

Vattentjänstplanen är kommuntäckande och gäller för hela Åre kommun. Vissa åtgärdsförslag som planen föreslår är av mer allmän karaktär. Det vill säga frågor som kommunen, både VA-huvudmannen, strategisk samhällsplanerings-, plan-, miljö- och byggavdelningen behöver arbeta med löpande de kommande åren.

Som en del av Vattentjänstplanen har en utbyggnadsplan tagits fram. Utbyggnadsplanen visar på bebyggelseområden som bedöms utgöra större sammanhang och där det finns en risk för påverkan på människors hälsa eller miljön. För dessa områden finns det risk med enskild VA-försörjning och kommunen (VA-huvudmannen) har ett ansvar enligt 6 § att försörja området med VA. Totalt är det 16 områden som bedöms behöva försörjas med kommunalt VA för att § 6 LAV ska följas, utöver de områden som redan idag ingår i verksamhetsområde.

Sammanfattande bedömning av planförslagets miljöpåverkan	Planförslagets genomförande bedöms inte medföra betydande miljöpåverkan. Utan har tvärtom en positiv effekt på miljön och då främst avseende vattenkvalitet.
Motivering Motiverat ställningstagande om betydande miljöpåverkan utifrån bedömning av miljöaspekter.	Vattentjänstplanen listar åtgärder och förbättringsarbeten som kommunen behöver arbeta vidare med. Planen beskriver vad som behöver göras vidare men inte hur det ska genomföras. Bland annat omfattar Vattentjänstplanen en plan för utbyggnad av allmänna VA-försörjning. Utbyggnaden kommer att utredas och utföras i kommande arbeten, detta kan ha en påverkan på nedanstående miljöaspekter och intressen men kommer att prövas i respektive fall enligt miljöbalken och plan- och bygglagen. Syftet med en Vattentjänstplan är att säkerställa en hållbar VA-försörjning bland annat genom att skydda ytvatten och grundvatten. Vid genomförande av planen medför det en trolig positiv effekt på yt- och grundvattenkvalitet samt de miljöaspekter som hänger ihop med detta. Då antalet enskilda avloppsanläggningar kommer att minska och istället kommer spillvattnet att renas i allmänt reningsverk med en högre reningsgrad. Åre kommun bedömer att planen inte innebär någon betydande miljöpåverkan.
Övrigt Övriga aspekter att beakta i planarbetet.	Åre kommun arbetar parallellt med en process för att utöka reningsverkskapacitet i kommunen, denna process hanteras i ett separat ärende. Men kommunen bedömer i detta skede att även denna process kan innebära positiva effekter angående rening av spillvatten och därmed vattenkvalitet.

Undersökning av betydande miljöpåverkan	
Bedöms planen vara förenlig med översiktsplanen?	☒ Ja ☐ Nej ☐ Delvis Enligt Åre kommuns översiktsplan (dnr KS.2012.765/212, antagen av kommunfullmäktige den 27 juni 2017) ska gemensamhetsanläggningar som är kopplade till det allmänna nätet inordnas i verksamhetsområde och på sikt få kommunalt huvudmannaskap. Vattentjänstplanen möjliggör utvecklingen som anges i översiktsplanen.
Finns mellankommunala eller regionala intressen?	Motivering: Ytvattenförekomsterna i Åre kommun hänger ihop med omkringliggande kommuner. Nedströms Åre kommun påverkas Krokoms kommun, Östersunds kommun samt Bergs kommun. En god ekologisk och kemisk status i såväl grundvatten- som ytvattenförekomster är av intresse så väl regionalt som nationellt.
Kumulativa effekter Finns andra projekt, planer eller program som tillsammans med den planerade åtgärden kan få konsekvenser för miljön och som kan leda till betydande miljöpåverkan?	Åre kommun arbetar med att söka tillstånd för två nya reningsverk i kommunen. Inom ramen för tillståndsprövning kommer en specifik miljöbedömning att göras för dessa. Miljökonsekvenser från reningsverken omfattas inte i föreliggande undersökning, även om reningsverken är en förutsättning för att planen ska kunna genomföras. Om tillstånd ges för tillkommande reningsverk kommer 13 kommunala reningsverk att läggas ner.

Verksamheter och åtgärder som förväntas medföra betydande miljöpåverkan (7 kap 28 a § MB)

Kan planens genomförande innebära åtgärder eller verksamheter som påverkar ett Natura 2000-område på ett betydande sätt? Kan planens genomförande innebära åtgärder eller verksamheter som påverkar särskilda skyddsområden enligt Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar?	☐ Ja ☒ Nej Motivering: Planen kan ha positiv effekt på Natura 2000-område, exempelvis med avseende på vattenkvalité i Natura 2000-områden då belastningen från enskilda avloppsanläggningar minskar men också tack var en effektivare dagvattenhantering.
Anger planen förutsättningar för att bedriva sådana verksamheter eller vidta sådana åtgärder som anges i tredje avdelningen Miljöbalken eller 6 § Miljöbedömningsförordningen?	☒ Ja ☐ Nej Om ja, beskriv verksamhet eller åtgärd: Till viss del anger planen förutsättningar för framtida VA-anläggningar men är på en strategisk nivå med hög abstraktion där det inte går att bedöma enskilda anläggningars lokalisering eller eventuella påverkan. I kommande skeden kan exempelvis miljöfarlig verksamhet och vattenverksamhet behöva prövas. Detta hanteras dock i separat process i respektive fall.

3 kap MB - Grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenområden	
Aspekter att förhålla sig till	Obetydligt påverkade, ekologiskt känsliga områden Brukningsvärd jordbruksmark Riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. §5 MB Riksintresse för naturvården, kulturmiljövården, friluftslivet eller annat riksintresse enligt 3 kap. §§ 6-9 MB
Beskrivning av området	Syftet med Vattentjänstplanen är att möjliggöra ett hållbart nyttjande av vatten, det vill säga kunna hushålla med vatten som en resurs. För att kunna göra det krävs ett visst intrång i mark, bland annat på grund av VA-anläggningar och VA-ledningar som krävs för att kunna verkställa Vattentjänstplanen. Det markintrång som görs är avgränsat geografiskt.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Genomförande av planen kommer indirekt att medföra en ökad bebyggd markanvändning, för att kunna bygga ut VA-anläggningar för att kunna verkställa Vattentjänstplanen men också då den möjliggör kommunens ambitioner till exploatering och befolkningsutveckling. Utbyggnad av VA-anläggningar kommer att prövas enligt miljöbalken i respektive ärende och hanteras därför inte i denna bedömning. Även exploatering prövas enligt såväl miljöbalken som plan- och bygglagen vilket innebär att respektive område därför kommer att prövas såväl till lokalisering som till övrig miljöpåverkan. I stort har Vattentjänstplanen i sig ingen påverkan på mark- och vattenområden. Syftet med planen är att säkerställa ett hållbart nyttjande av vatten som en resurs. Vattentjänstplanen har utöver lagkravet i sig som syfte att indirekt förbättra för ekologiskt känsliga områden och områden av riksintressen som kopplar mot naturvård MB 3:6, friluftsliv MB 3:6 och rennäring MB 3:5, genom att vattenmiljöerna förväntas förbättras. Genomförande av planen och utbyggnad av ny reningsverkskapacitet medför att ytterligare exploatering i kommunen är möjligt och att motstående intresse till riksintressena rennäring, naturvård, kulturmiljövård och friluftsliv kan uppstå. Exploatering kommer att hanteras enligt miljöbalken och plan- och bygglagen och eventuell

	påverkan på dessa intressen kommer att hanteras inom ramen för den prövningen.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

4 kap MB - Särskilda bestämmelser för hushållning med mark och vatten för vissa områden	
Aspekter att förhålla sig till	Riksintresse rörligt friluftsliv 4 kap 2 § MB Riksintresse skyddade vatten 4 kap 6 § MB Natura 2000
Beskrivning av området	Åre kommun omfattas av riksintresse för rörligt friluftsliv och skyddade vatten. I kommunen finns också många Natura 2000-områden, varav flera rör vattenförekomster. Vattentjänstplanen berör inte någon specifik mark utan är ett strategiskt dokument som främst berör vatten. Vattentjänstplanen syftar till att minska risken för skada på yt- och grundvatten.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Då planens syfte är att verka för en bättre vattenkvalité överensstämmer det med syftet med riksintresse för rörligt friluftsliv. Då flera av de Natura 2000-områdena som finns i Åre kommun har ett intresse som relaterar till vatten är även Vattentjänstplanen väsentlig för Natura 2000 – områdena. Genomförande av planen och utbyggnad av ny reningsverkskapacitet medför att ytterligare exploatering i kommunen är möjligt och att motstående intresse till riksintresset rörligt friluftsliv kan uppstå. Exploatering kommer att hanteras enligt miljöbalken och plan- och bygglagen och eventuell påverkan på dessa intressen kommer att hanteras inom ramen för den prövningen.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

5 kap MB – Miljökvalitetsnormer

Aspekter att förhålla sig till	Omgivningsbuller Luftkvalitet Vattenkvalitet ytvatten och grundvatten
Beskrivning av planområdet	Vattentjänstplanen har inte direkt någon påverkan på miljökvalitetsnormer för omgivningsbuller och luftkvalitet, däremot är vattenkvalitet desto mer relevant för planen. Det kan dock noteras att Vattentjänstplanen indirekt kan medföra buller och påverkan på luftkvalitet under anläggningsarbete med VA- anläggningar för att Vattentjänstplanen ska kunna följas.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Syftet med Vattentjänstplanen är att förbättra vattenkvaliteten i Åre kommun vilket överensstämmer med kravet om att vattenkvaliteten inte ska försämrats i vattenförekomster. God vattenkvalitet är en förutsättning för att säkerställa att dricksvatten är av god kvalitet. Vattentjänstplanen utgör ett stöd för Åre kommun i arbetet med miljökvalitetsnormer för vatten. Det kan dock noteras att Vattentjänstplanen indirekt kan medföra buller och påverkan på luftkvalitet under arbete med VA-anläggningar för att Vattentjänstplanen ska kunna följas. Då Vattentjänstplanen inte definierar exakt vilka arbeten som ska vidtas samt i vilken omfattning är det inte möjligt att bedöma miljökonsekvenserna av detta i det här skedet.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

7 kap MB - Skyddade områden och arter	
Aspekter att förhålla sig till	- Naturreservat - Kulturresevat - Naturminne - Biotopskydd - Djur- och växtskyddsområde - Strandskyddsområde - Miljöskyddsområde - Vattenskyddsområde - Övriga skydd (fridlysta arter, artskyddsförordning mm) - Naturvårdsavtal
Beskrivning av planområdet	Vattentjänstplanen omfattar flera olika typer av skyddade områden inom Åre kommun, eftersom planen omfattar hela kommunen. Det skyddade område som främst berör planen är vattenskyddsområde, men även andra skyddade områden bör tas hänsyn till.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Planen medför en positiv påverkan på vattenskyddsområden genom att hänsyn har tagits till dessa i Vattentjänstplanens VA-utbyggnadsområden. Vattentjänstplanen syftar till att vattenskyddsområden inte ska påverkas negativt av utsläpp av spillvatten och dagvatten. Vattentjänstplanen lyfter också att det i dagsläget finns vattentäkter som saknar vattenskyddsområden och att detta behöver åtgärdas. Indirekt kan Vattentjänstplanen medföra en påverkan på övriga skyddade områden, men eftersom lokalisering och utformning av anläggningarna inte styrs av vattentjänstplanen får detta hanteras i prövning och tillsyn av dessa åtgärder.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

Naturmiljö	
Aspekter att förhålla sig till	- Allmän beskrivning, vegetation och djurliv - Särskilda värden för biologisk mångfald exempelvis: ovanliga och skyddsvärda naturtyper, utpekade nyckelbiotoper, viktiga spridningssamband, våtmarker och holmar - Arter enligt Artskyddsförordningen (habitatsarter och fridlysta arter)
Beskrivning av planområdet	Vattentjänstplanen omfattar hela Åre kommun. Inom kommunen finns naturmiljöer med höga värden.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Vattentjänstplanen i sig är ett strategiskt dokument och påverkar inte direkt någon naturmiljö. Indirekt kan en påverkan ske i och med utbyggnad av exempelvis VA-anläggningningar. Men eftersom vattentjänstplanen inte närmare styr anläggningarnas lokalisering eller utformning behöver detta prövas i varje enskilt fall. Ett genomförande av Vattentjänstplanens förslag bedöms också innebära att vattenmiljöer kan förbättras vilket är positivt för växt och djurliv.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

Kulturmiljö, stads- och landskapsbild	
Aspekter att förhålla sig till	- Fornlämningar, byggnadsminnen och kyrkor (skydd enligt KML) - Landskapsbildskydd - Värdefulla bebyggelsemiljöer, byggnader eller landskap
Beskrivning av planområdet	Vattentjänstplanen omfattar hela Åre kommun. Inga konkreta åtgärder finns med i Vattentjänstplanen som omfattar kulturmiljö, stads- och landskapsbild.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Vattentjänstplanen medför att VA-utbyggnad sker vilket möjliggör exploatering och befolkningsutveckling. Exploateringen kan ha en påverkan på exempelvis kulturmiljö och landskapsbild. Påverkan kommer att hanteras i prövning av exploatering enligt plan- och bygglagen.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

Rekreation, friluftsliv, folkhälsa och sociala värden	
Aspekter att förhålla sig till	- Allmän beskrivning av hur området används och av vem, exempelvis om det finns skolor, förskolor i närheten - Parkmiljöer och grönstruktur - Rekreatiansanläggningar, spår och leder - Målpunkter och upplevelsevärden - Trygghet/otrygghet - Tillgänglighet - Barriärer
Beskrivning av planområdet	Vattentjänstplanen omfattar indirekt rekreation, friluftsliv, folkhälsa och sociala värden. Genom en utbyggnad av VA-försörjning möjliggörs en exploatering av turistanläggningar som kan gynna turism, friluftsliv, rekreation och folkhälsa.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Då Vattentjänstplanen möjliggör att turistanläggningar ges möjlighet att exploateras och utvecklas, indirekt kan detta få en positiv effekt på folkhälsan, möjligheten till rekreation och friluftsliv. Det blir då enklare att ta del av Åre kommuns fjällmiljö.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

Barnperspektivet	
Aspekter att förhålla sig till	- Plats för lek (både spontan och anordnad) - Avstånd till skola/ förskola - Avstånd till park/natur - GC-väg, trafikbarriärer Negativa hälsoeffekter i skolmiljö (ex. buller luftkvalitet)
Beskrivning av planområdet	Vattentjänstplanen har en effekt på barn med avseende på kvalitet och kvantitet på dricksvatten och kvalitet på badvatten i sjöar och vattendrag.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Om VA-försörjningen inte tryggas kan det medföra en negativ effekt på barn i Åre kommun. Barn är särskilt känsliga för exempelvis en dålig dricksvattenkvalité. Barn är också känsligare för föroreningar i mark och vatten med ursprung från spill- och dagvatten. Vattentjänstplanen syftar till en hållbar VA-försörjning vilket är positivt för människors hälsa.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

Risker för människors hälsa och för miljön	
Aspekter att förhålla sig till	- Buller och vibrationer - Trafik, farligt gods - Explosionsrisk - Elektromagnetisk strålning - Föroreningar (Mark, luft, vatten) - Risk för skred, erosion - Markradon - Översvämningsrisk - Påverkan på vattenskyddsområde - Ljusföroreningar - Djurhållning
Beskrivning av planområdet	Vattentjänstplanen omfattar människors hälsa och miljö, och utifrån ovanstående aspekter är det främst föroreningar (i mark och vatten), översvämningsrisk, erosion, slamström och påverkan på vattenskyddsområde som är relevant. Vattentjänstplanen har utrett risk för översvämning vid skyfall av VA-anläggningar, även hantering av dagvattenfrågor i kommunen är en del av Vattentjänstplanen. Vattenskyddsområde är en väsentlig del vid VA-utbyggnad.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Vattentjänstplanen syftar bland annat till att minska och förhindra påverkan på vattenskyddsområde och utreda risken för översvämning av VA-anläggningar. En utbyggnad av VA-försörjning säkerställer att spillvatten renas effektivt i kommunala reningsverk samtidigt som antalet utsläppskällor av spillvatten minskar. Åtgärderna innebär att risken för föroreningar med ursprung från spillvatten minskar. Gällande påverkan på vattenskyddsområde har detta tagits med i Vattentjänstplanen med avseende VA-utbyggnad. Det lyfts också i planen att dricksvattentäkter ska skyddas genom att vattenskyddsområde inrättas. Planen ger förslag på åtgärder som syftar till att minska risken för påverkan på allmänna VA-anläggningar vid skyfall. Planen omfattar också hantering av dagvatten, för att exempelvis minimera risk för översvämning.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

Klimataspekter	
Aspekter att förhålla sig till	- Bidrar planerad verksamhet till ökade utsläpp? - Vilka effekter av ett förändrat klimat behöver beaktas, ex. översvämning, skyfall, urbana värmeöar (ex andel hårdgjord yta och inslag av grönska)
Beskrivning av planområdet	Vattentjänstplanen har utrett risk för översvämning vid skyfall av VA-anläggningar, även hantering av dagvattenfrågor i kommunen är en del av Vattentjänstplanen, vilket är åtgärder som syftar till att hantera effekterna av klimatförändringar. Planen i sig har inte direkt någon påverkan på klimatet.
Påverkan av planens genomförande (typ och omfattning)	Genomförandet av Vattentjänstplanen har inte direkt någon påverkan på klimatet. Planen syftar dock till att hantera konsekvenserna av ett förändrat klimat, bland annat genom att ha en god planering avseende dagvatten och en trygg framtida vattenförsörjning. Anläggningsarbete vid anläggande av VA-anläggningar kan ha en tillfällig påverkan på grund av utsläpp, vilket kommer hanteras inom egna processer.
Risk för betydande miljöpåverkan	☐ Ja ☒ Nej Är det en miljöaspekt som ska behandlas i MKB?

Dokumentinformation

Dokumentansvarig:	Samhällsutvecklingsförvaltningen, Åre kommun
Författare:	Emelie Graesén, Norconsult
Granskare:	Britt-Inger Norlander och Anders Rimne, Norconsult